

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1 ad L 212 - Forslag til lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love (Ændring af klagenævn og klagebestemmelser i en række love på miljøområdet) stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Spørgsmål 1

Vil ministeren kommentere henvendelsen af 3/4-06 fra dr. jur. Peter Pagh, Københavns Universitet, jf. L 212 - bilag 3?

Svar

Det er korrekt, som Peter Pagh anfører, at dette lovforslag ikke løser de håndhævelsesproblemer, som han ser og beskriver i de to vedlagte artikler. Det har heller ikke været hensigten med dette lovforslag.

Lovforslaget er bl.a. en opfølgning på regeringens projekt "Råd og Nævn" – forenkling af klagestrukturen fra maj 2003. Miljøministeriet har i den forbindelse vurderet forskellige muligheder for sammenlægning af de to eksisterende klagenævne på miljøområdet – Naturklagenævnet og Miljøklagenævnet – til ét samlet nævn.

De to nævn adskiller sig fra hinanden ved deres sammensætning: I Naturklagenævnet deltager læge medlemmer, fordi almene og samfundsmæssige synspunkter har stor vægt i nævnets behandling af natur- og plansager. I Miljøklagenævnet deltager beskikkede sagkyndige medlemmer, fordi de miljøsager, som nævnet behandler, er af meget teknisk karakter. I Naturklagenævnet deltager der 2 højesteretsdommere, og i Miljøklagenævnet deltager ingen dommere.

Ministeriet har vurderet forskellige modeller for sammenlægning af de to nævn. Og resultatet er, at der samlet set ikke vil være entydigt sagligt grundlag for at sammenlægge de to nævn under en fælles nævnsstruktur. Sagerne på plan-, natur- og miljøområdet er så komplekse og indbyrdes forskellige, at de fordele, der vil kunne opnås på nogle områder, samtidig vil medføre ulemper på andre områder.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger har en gennemgang af Naturklagenævnets sammensætning og struktur imidlertid vist,

at der er behov for justeringer af Naturklagenævnet på tre områder – udpegning af lægmænd via Folketinget i stedet for via Finansudvalget, yderligere inddragelse af sagkyndige eksperter samt udvidelse af adgangen til suppleanters deltagelse. Desuden skal Miljøklagenævnets formandskompetence udvides som led i kommunalreformens overflytning af en række sager til Miljøklagenævnet. Og det er de ændringer, som lovforslaget handler om.

Lovforslaget ændrer ikke på, hvilke sager de to nævn skal behandle. Bemærkningerne til lovforslaget omtaler derfor slet ikke VVM-sagers placering, der – som det fremgår af høringsnotatet – vil blive undersøgt nærmere i samarbejde med organisationerne.

Peter Pagh anfører, at det er positivt forkert, at lovforslaget ikke indeholder EU-retlige aspekter. Som det fremgår ovenfor omhandler lovforslaget sammensætningen af Naturklagenævnet og udvidelse af formandskompetencen i Miljøklagenævnet. De direktiver, som Peter Pagh henviser til, stiller bl.a. krav om, at klageinstansen skal være et uafhængigt organ, men regulerer ikke organets nærmere sammensætning. De foreslåede ændringer influerer ikke på klageinstansens uafhængighed, men ministeriet kan da være enig i, at direktiverne burde have været nævnt. Lovforslaget vedrører ikke, hvilke sager der kan påklages til nævnene, eller hvor hurtig sagsbehandlingen i klageinstansen bør være. Der er efter Miljøministeriets vurdering derfor ikke behov for en særskilt redegørelse for forholdet til EU-retten i disse tilfælde.

Peter Pagh har ret i, at der er sager i Naturklagenævnet, hvor der med fordel kunne inddrages yderligere sagkyndig bistand, og netop derfor åbner lovforslaget for denne mulighed.

Vedrørende Miljøklagenævnets kompetence på lovområder, hvor prøvelsen alene har karakter af en juridisk bedømmelse, vil formanden efter lovforslaget fortsat kunne afgøre rent juridiske spørgsmål.

Som Peter Pagh refererer, så er begrundelsen for at inddrage lægmænd i behandlingen af klagesager generelt behovet for, at almene og samfundsmæssige synspunkter indgår i en samlet vurdering og afvejning af sagerne, så "folkets stemme" indgår i sager, hvor der skal udøves et skøn. Politikere eller personer, indstillet af politiske partier, vurderes som gode repræsentanter for "folkets stemme", og det er værd at understrege, at politikerne i Naturklagenævnet ikke sidder i nævnet i deres egenskab af at være politikere men i deres egenskab af at være lægmænd.

Som det fremgår af lovbemærkningerne, så afgøres ca. 85 pct. af sagerne i Naturklagenævnet af formanden, herunder langt de fleste af de retlige klager. De sager, som behandles af nævnet med deltagelse af lægmænd, er derfor oftest sager, hvor der skal udøves et skøn - udover fredningssager og landzonesager er det f.eks. skovlovssager og alle sager på naturbeskyttelseslovens område, herunder f.eks. sager om de forskellige beskyttelseslinjer og sager om naturbeskyttelseslovens § 3-områder m.v.